

sto večje veljave, kakor pa modeliranje ali obrazovanje, katero je z večine le za mesta, sosebno za meščanske šole. Da bi se blagostanje s tem mnogo zboljšalo, ako bi se povsod poučevalo v teh rokotvornih delih, je gotovo. Potem bi marsikdo v zimskem času ne držal tako križem rok, kakor se sedaj dogaja. Lahko bi si vse pohabljeno orodje in druge priprave sam zboljšal ali nove naredil; izdeloval bi tudi reči za prodaj itd. Mogoče, da pove o tem še kateri drugi svoje mnenje.

Iz Žirov. Dne 26. svečana t. l. vzela nam je nemila smrt našega tovariša g. Frančiška Schmidta. Pokojnik se je porodil dne 6. svečana 1849. l. v Ljubljani. Šolal se je tudi v Ljubljani in ondi dovršil 3 gimnazijske razrede in preparandijo. Leta 1868. je bil dekretiran za podučitelja v Ribnici in leto pozneje kot tak v Semiči. Potem se je podal na drugo polje in sicer k „dramatičnemu društvu“ ter tam kot igralec deloval skoraj 10 let. — Koncem l. 1878. je zopet prestopil k učitelstvu ter služboval kot začasni učitelj v Hotedršici, v Črnem Vrhu nad Idrijo in naposled v Žiréh, kjer je bil l. 1887. nastavljen definitivnim učiteljem.

Pokojnik je bil priljuden in prijazen družabnik, vesel in dovtipen človek. Umrli tovariš je že več let bolehal, zlasti zadnja tri leta; vender se je trudil v šoli, kolikor mu je bilo mogoče. Zapustil je vdovo in majhnega, 1 1/2 leta starega sinka.

Pogreba njegovega se je udeležila šolska mladina, žandarmerijska postaja, obilo ljudstva in vkljub neugodnemu vremenu in slabi poti se nas je sešlo tudi 6 učiteljev in 2 učiteljici, da ranjkemu skažemo zadnjo čast ter ga spremimo k večnemu počitku. Pred šolskim poslopjem in na pokopališču so mu zapeli tovariši učitelji v slovo žalostinke. Pri gomili pa mu je govoril nagrobnico g. Leop. Punčuh, nadučitelj iz Spodnje Idrije, kar nas je do solz ganilo. — Počivaj mirno, dragi tovariš, po trudapolnem delu; zemlja hodi ti lahka!

Po pogrebu domenili smo se učitelji in njegovi prijatelji, da postavimo pokojnemu tovarišu dostojen nagroben spomenik, tembolj, ker mu tega ne more postaviti zapuščena vdova in nihče njegovih sorodnikov. Tak spomenik hode pričal še potomcem o naši bratovski ljubezni mej seboj in o stanovski zavednosti in kolegijalnosti.

B—ć.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Četrty družbeni večer, ki je bil dne 1. sušca v klubni sobi hotela „pri slonu“, je bil kaj dobro obiskan. Zbralo se nas je blizo do 40 tovarišic in tovarišev iz Ljubljane in z dežele, katere je g. predsednik srčno pozdravil. G. Dimnik je nadaljeval svojo razpravo o učni metodi pri čitanju ter poročal o važnosti in načinu memoriranja, katero poročilo se je živahno odobravalo. G. nadzornik Levec je poročal o stanju ljudskega šolstva in šolske izomike na Kranjskem na podstavi statističnih podatkov iz zadnjega ljudskega štetja glede števila prebivalcev, ki so in ki niso vešč čitanja in pisanja in glede števila ljudskih šol in učiteljev v posameznih okrajih. Razprava, katero se bode v našem listu priobčilo, se je živahno odobraval. Nadalje si izprosi besedo g. nadzornik Levec ter se v srčnih besedah spominja umrlega šolskega svetnika in ravnatelja Blaža Hrovata, poda njegov životopis in zakliče slavo njegovemu spominu. Končno razkaže društveni predsednik g. Žumer učilo, s katerim se otroci uče spoznavati in razločevati barve.

Predsedke med posameznimi točkami so porabili učitelji-pevci ter nas prav dobro zabavali z umetnimi in narodnimi napevi tako, da je bil večer prav živahen in se je moralo zaradi pomanjkanja čase zadnja točka, poročilo o važnejših razpravah v pedagogičskih listih, preložiti na prihodnji društveni večer, ki bode dne 5. malega travna, na katerem bode poročal gosp. Likar.

Iz novomeškega okraja. Naše učiteljsko društvo je zborovalo v dan 13. svečana ob 10. uri v Rudolfovem po sledečem vsporedu: 1. Predsednikov nagovor. 2. Poročilo o vzroku preložitve koncerta. 3. Zgodovina in zgodovinske slike v ljudski šoli. (Poroč. M. Jazbec). 4. Slučajnosti. 5. Pevska in gledališka vaja.

Ker so v resnici pri zborovanjih nekatere točke slične ali celo jednake, zatoraj le ob kratkem o tem. K zborovanju je došlo 3 gdc. učiteljice in 12 gg. učiteljev, katere je g. predsednik Fr. Koncilija pri merno pozdravil in jih zopet spodbujal k skupnemu delovanju, ker nekaterim je — kar nam kaže število udeležencev — le malo mar do tega, da bi se povzdignilo društvo. (Zato so res pravi malomarneži.) Po daljšem ogovoru in s sklepno željo, da bi i današnje zborovanje nam koristilo, prestopil je na drugo točko, pri kateri se pa nismo dolgo mudili, ker je vzrok — naveden tudi v Vašem cenjenem listu — vsem znan.

Jako pazno smo poslušali dobro sestavljen elaborat g. M. Jazbeca. Res je zgodovina lep, kratkočasen in jako poučen predmet, ako se poučuje prav. Da se pa to laže doseže, treba nam je zgodovinskih slik, katerih jako mnogo še pogrešamo.

Pri slučajnostih prišlo je zopet naše koncertiranje na vrsto. Vnela se je dolga debata, o koji pa le to, da se je končno postavil dan slavnosti na 4. vel. travna in da se je volil posebni odbor za prireditev te slavnosti. V odbor so voljeni gdc. M. Glarici in gg. Grajland, Kalan, Kristof, Zavrl. Ker se

je koncertiranje prestavilo na vel. traven in ker je bilo malo udeležencev, se je zadnja točka opustila, katera se bo pa vršila pri prihodnjem zborovanju našega društva dne 13. mal. travna v Trebnjem.

— e —.

Z Dunaja. Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaji razpošilja ravnokar četrto letno poročilo svojega delovanja. Iz tega je posneti plodonosno delovanje za dobo od novega leta 1892. do konca meseca kimovca. (Odslej bodo poročila izhajala ob običnem zboru ter bodo obsegala šolsko dobo.) Ustanovnikov šteje društvo 38, med njimi nadškofa goriškega, knezoškofa lavantinskega in ljubljanskega. Knezoškof lavantinski je častni ud. Novi ustanovniki so: Slavna mestna občina ljubljanska (100 gld.), gg. Feliks Staré, graščak v Domžalah, dr. Jernej Glančnik, odvetnik v Mariboru in Viktor Rosina, c. kr. notar v Makronogu, ki so društvu darovali po 50 gld. Podpornikov, rednih udov in dobrotnikov je društvo štelo 127, med temi 22 duhovnikov. Na prvem mestu stoji Maribor z 31 udi, potem: Dunaj z 21 udi, Kranj z 11, Ljubljana z 8, Postojna z 8, Krško šteje 6, Vojniki 5, Brežice, Konjice, Mala Nedelja, Podgora pri Gorici, Polhov Gradec — po 2 udi. Po 1 udi imajo: Bled, Celje, Čadran, Češki Brod, Črnomelj, Dovje, Frankolovo, Gradec, Kalobje, Kámena Gorica, Litija, Ljutomer, Nabrežina, Nova cerkev, Radovljica, Stillfried, Stražišče pri Kranji, Škofja Loka, Šmartin pri Rožni

Dolini, St. Andraž pri Gorici, Trst, Vrhnika. — Posojilnica v Črnomlju, kmetiška posojilnica ljubljanske okolice in hranilno in posojilno društvo v Radovljici so društvu darovali po 10 gld. Dohodkov je imelo društvo 1424 gld. 68 kr. Osnovna glavnica znaša 4144 gld. 98 kr. Največe je darilo neimenovanega gospoda iz volila pokojnega rodoljuba Kotnika s 400 gld. — Podpora se je razdelila 456 gld. 25 kr. med 32 podpirancev v 125 slučajih in sicer v gotovini 47 krat, v znamkah obednicah pa 78 krat, (1035 obednic po 25 kr.) Žalibog je moral odbor večkrat tudi zares potrebnim podporo odreči ali jim nakazati najmanjšo malenkost. Med podpiranci je bilo: 15 juristov, 7 medicincev, 6 filozofov, 1 tehnik in izredoma 1 akademik in 2 veterinarca. — Posebno hvalo odborovo so si zaslužili: g. Fr. Dolenc, trgovec v Mariboru, g. Avg. Drukar, not. kandidat v Kranji, g. Ivan Hočevár, not. kandidat v Krškem, g. Jurij Kraigher, trgovec v Hrašah pri Postojini, é. g. M. Šervicelj, župnik na Hibernici; potem dijaki vseučilišnički gg. Žinave, Benedik, Dokler, Mihalič, Zupančič. Društvo žaluje po blagem udu g. dr. Fr. Škofjicu, c. kr. okr. sodnika v Škofji Loki. Ker je društvo zares vredno in prepotrebno, zato je prav toplo priporočamo. — Doneske je pošiljati vé. g. dr. Fr. Sedejnu, c. in kr. dvornemu kaplanu in ravnatelju v Avgustineji na Dunaji, I. Augustiner Strasse 7.

Vestnik.

Osobne vesti. G. Frančiček Slanc, stalni učitelj v Radečah, imenovan je stalnim nadučiteljem na dvorazrednici v Litiji. Gospa Amalija Konecila, stalna učiteljica v Mirni Peči, dobila je stalno drugo učno mesto v Starem Logu na Kočevskem. Stalnimi učitelji so imenovani na svojih mestih začasní učitelji gg.: Jožef Verbič, drugi učitelj na trirazrednici v Višji Gori; Fortunat Lužar, učitelj-voditelj na jednorazrednici v Šent Lambertu; Ivan Petrič, učitelj-voditelj na jednorazrednici v Šent Juriji pri Izlah. — G. Jakob Inglič, ravnatelj c. kr. rudarske šole v Idriji, je dne 1. t. m. proznoval petindvajsetletnico svojega službovanja na tamošnji šoli. P. n. tovariši in tovarišice na tej šoli so mu iz tega vzroka priredili spomenico in mu izročili lep srebrni pokal. Čestitamo mu tudi mi: Bog mu daj še mnogoletno zdravje!

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O predzadnji seji mestnega šolskega sveta ljubljanskega smo prejeli nastopno poročilo. Prošnja vodstva vnanje osemrazredne dekliske ljudske šole pri Uršulinkah zaradi zvišanja dotacije iz normalnega šolskega zaklada za dve novi učni sili se priporoča visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev. Na znanje se vzeó poročila c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, profesorja Franciška Levca o nadzovanju I. in II. mestne petrazredne deške, mestne osemrazredne dekliske šentjakobske in mestne jednorazredne šole na Barji v šolskem letu 1891/2, in izreče

se o tem povodu pohvalno priznanje: učiteljicama na osemrazredni dekliski ljudski šoli pri sv. Jakobu Mariji Wessnerjevi in Emiliji Gustlovi, prvi za to, ker je uredila zbirko učil in samoučil ter napravila zaznamek in inventar, drugi za to, ker je lepo uredila šolsko knjižnico; dalje vodstvu in pa učiteljskemu osebju prve, ter ravno tako učiteljskemu osebju druge mestne deške petrazrednice za uspešno poučevanje, naposled pa še učitelju Leopoldu Armicu za trudoljubivo navajanje v lepljenstvu. Načrt novemu poslovnemu redu se sprejme in povodom otvorjenja ponavljalne šole na mestni jednorazrednici na Barji razpravlja uredba ondotnega pouka v ročnih delih. Učiteljici Franciški Zemmetovi se pripozna II. učiteljici Emi Raunacherjevi in učitelju Janku Likarju I. službeno-starostna doklada. Neka prošnja za novo podporo se visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporoča v ugodno rešitev. Za obolelo mestno učiteljico se predlaga šestmesečen dopust in po šolskem vodstvu nasvetovati a namestnica za dobo dopusta se odobri. Prošnji neke izprašane učiteljske kandidatnje za brezplačno poučevanje na mestni dekliski šoli se ugodi. Nadzorovanje neobligatnega slovenskega pouka na nemških ljudskih šolah ljubljanskih se poveri na podstavi § 17, točke 16, dež. zak. z dne 9. marca 1879. l. (dež. zak. št. 13) c. kr. okrajnemu šolskemu nadzoralku, prof. Francišku Levcu. Prošnji vodstva mestne nemške deške ljudske šole za delitev IV. razreda ne pritrudi mestni šolski svet, nego